

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΜΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟ (Η΄ ΘΕΡΙΝΟ ΤΜΗΜΑ)

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 11 Σεπτεμβρίου 2023, με την ακόλουθη σύνθεση: Σωτηρία Ντούνη, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Θεολογία Γναρδέλλη και Αγγελική Πανουτσακοπούλου (εισηγήτρια), Σύμβουλοι, Ευθύμιος Καρβέλης και Αθηνά Σιγάλα, Πάρεδροι, που μετέχουν με συμβουλευτική ψήφο.

Στην υπόθεση αυτή η ορισθείσα εισηγήτρια Σύμβουλος υπέβαλε κατ' άρθρο 21 παρ. 4 του ν.4700/2020 την από 1.9.2023 αίτηση απαλλαγής από τη συμμετοχή της στην παρούσα δίκη, η οποία απορρίφθηκε με την 1/2023 απόφαση του Τριμελούς Συμβουλίου του άρθρου 22 παρ. 2 του ν. 4700/2020.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε ο Αντεπίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Ιωάννης Κάρκαλης, ως νόμιμος αναπληρωτής του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, που είχε κώλυμα.

Γραμματέας: Πελαγία Κρητικού, Προϊσταμένη Τμήματος, δικαστική υπάλληλος με βαθμό Α΄.

Για να αποφασίσει σχετικά με την από 25.8.2023 (ΑΒΔ 2750/25.8.2023) προσφυγή του δευτεροβάθμιου Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την επωνυμία «Περιφέρεια Αττικής» (ΑΦΜ 997875116), η οποία εδρεύει στην Αθήνα (Λεωφόρος Συγγρού 15-17), εκπροσωπείται νόμιμα και παραστάθηκε διά του πληρεξούσιου δικηγόρου Φώτη Χατζηφώτη (ΑΜ ΔΣΑ 12571).

Με την ανωτέρω προσφυγή επιδιώκεται η ανάκληση της 452/2023 πράξης του Ε΄ Κλιμακίου (Γ΄ Θερινό Τμήμα) του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία κρίθηκε ότι κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης μεταξύ της Περιφέρειας

Αττικής και της εταιρείας «ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΡΓΩΝ Α.Ε.» για την εκτέλεση του έργου με τίτλο «ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΡΕΜΑΤΟΣ ΚΟΡΜΠΙ ΑΠΟ Λ. ΒΑΡΗΣ – ΚΟΡΩΠΙΟΥ ΜΕΧΡΙ ΕΚΒΟΛΗ».

Υπέρ της ανωτέρω προσφυγής ανάκλησης και κατά του κύρους της προσβαλλόμενης πράξης παρεμβαίνουν:

α) με την από 6.9.2023 έγγραφη παρέμβασή της η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΤΕΧΝΙΚΗ - ΕΡΓΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και τον διακριτικό τίτλο «ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΡΓΩΝ Α.Ε.» (Α.Φ.Μ. 099747434), η οποία εδρεύει στην Αθήνα (οδός Κυψέλης 56), εκπροσωπείται νόμιμα και παραστάθηκε διά του πληρεξούσιου δικηγόρου Αναστασίου-Ευγενίου Χριστοφιλόπουλου (ΑΜ ΔΣΑ 24563), και

β) με την από 6.9.2023 έγγραφη παρέμβασή του ο πρωτοβάθμιος οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης με την επωνυμία «Δήμος Βάρης Βούλας Βουλιαγμένης» (Α.Φ.Μ. 997573323), ο οποίος εδρεύει στη Βούλα Αττικής (Λεωφόρος Κωνσταντίνου Καραμανλή 18), εκπροσωπείται νόμιμα και παραστάθηκε διά της πληρεξούσιας δικηγόρου Γλυκερίας Σιούτη (ΑΜ ΔΣΑ 8698).

Το Ελληνικό Δημόσιο εκπροσωπείται νομίμως από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά δηλώσεως του άρθρου 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020 της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Σταυρούλας Ντούση (ΑΜ ΝΣΚ 366).

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Περιφέρειας Αττικής, ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της προσφυγής.

Τους δικαστικούς πληρεξούσιους της παρεμβαίνουσας εταιρείας και του παρεμβαίνοντος Δήμου, οι οποίοι ζήτησαν την παραδοχή της προσφυγής και των υπέρ αυτής ασκηθεισών παρεμβάσεών τους.

Τον Αντεπίτροπο της Γενικής Επιτροπείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε τη μερική παραδοχή της κρινόμενης προσφυγής και την παραπομπή της υπόθεσης στο Ε΄ Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, προκειμένου να ελεγχθεί εάν οι υπό ανάθεση εργασίες συνδέονται προδήλως με

την κατεπείγουσα ανάγκη της αποσόβησης του κινδύνου δημιουργίας νέων πλημμυρικών φαινομένων.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη με την παρουσία όλων των ανωτέρω μελών του και της Γραμματέως.

Αφού άκουσε την εισήγηση της Συμβούλου Αγγελικής Πανουτσακοπούλου

Μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά τον νόμο και

Αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Για την υπό κρίση προσφυγή, που ασκήθηκε από την Περιφέρεια Αττικής, δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου (άρθρο 336 παρ.1 σε συνδυασμό με το άρθρο 308 παρ.3 του ν. 4700/2020, Α' 127).

2. Η προσφυγή έχει αυτή ασκηθεί εμπροθέσμως (βλ. άρθρα 328 παρ.1 του ν. 4700/2020 και δέκατο της ΠΝΠ της 29^{ης}.1.2022 «(...) Επείγουσες διατάξεις για τη διαφύλαξη του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας», Α' 149, που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4890/2022, Α' 23) και εν γένει παραδεκτός. Συνεπώς, είναι τυπικά δεκτή και πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω ως προς τη βασιμότητα των προβαλλόμενων με αυτή λόγων.

3. Στην υπό κρίση υπόθεση παραδεκτός παρεμβαίνει, κατ' άρθρο 328 παρ. 3 του ν. 4700/2020, υπέρ της προσφυγής ανάκλησης και κατά του κύρους της 452/2023 πράξης του Ε' Κλιμακίου (Γ' Θερινό Τμήμα) του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η εταιρεία με την επωνυμία «ΤΕΧΝΙΚΗ - ΕΡΓΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και τον διακριτικό τίτλο «ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΡΓΩΝ Α.Ε», διότι, ως ανάδοχος του έργου «ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΡΕΜΑΤΟΣ ΚΟΡΜΠΙ ΑΠΟ Λ. ΒΑΡΗΣ – ΚΟΡΩΠΙΟΥ ΜΕΧΡΙ ΕΚΒΟΛΗ», έχει προφανές έννομο συμφέρον για την υπογραφή της σύμβασης. Η παρέμβαση δε αυτή, όπως αναπτύσσεται με το από 6.9.2023 υπόμνημα, που κατατέθηκε νομίμως, εντός της χορηγηθείσας προθεσμίας, στις 13.9.2023, πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω.

4. Ομοίως παραδεκτός παρεμβαίνει υπέρ της κρινόμενης προσφυγής ο Δήμος Βάρης Βούλας Βουλιαγμένης, καθόσον η επίμαχη διαδικασία ανάθεσης αφορά την ολοκλήρωση των εργασιών διευθέτησης του ρέματος Κόρμπι (από Λ. Βάρης-Κορωπίου μέχρι εκβολή), το οποίο βρίσκεται εντός των διοικητικών ορίων

του, προβάλλει δε τη μείζονα σπουδαιότητα του έργου για το δημόσιο συμφέρον και την προστασία του περιβάλλοντος της περιοχής, ενόψει και των κατά το άρθρο 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114) αρμοδιοτήτων του (πρβλ ΕΣ Τμ. Έβδομο 917/2021, 2104/2020, ΣτΕ Ολ 991/2021, Δ Τμ 1233/2022). Η παρέμβαση δε αυτή, όπως αναπτύσσεται με το από 13.9.2023 υπόμνημα, που κατατέθηκε νομίμως, εντός της χορηγηθείσας προθεσμίας, στις 13.9.2023, πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω.

5. Με την κρινόμενη προσφυγή, όπως αυτή υποστηρίζεται από τις παραδεκτές κατά τα ανωτέρω ασκηθείσες παρεμβάσεις, ζητείται η ανάκληση της 452/2023 πράξης του Ε' Κλιμακίου (Γ' Θερινό Τμήμα) του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία κρίθηκε ότι κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης μεταξύ της Περιφέρειας Αττικής και της εταιρείας «ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΡΓΩΝ Α.Ε.» για την εκτέλεση του έργου με τίτλο «ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΡΕΜΑΤΟΣ ΚΟΡΜΠΙ ΑΠΟ Λ. ΒΑΡΗΣ-ΚΟΡΩΠΙΟΥ ΜΕΧΡΙ ΕΚΒΟΛΗ», προϋπολογιζόμενης δαπάνης 20.988.800,39 ευρώ, πλέον ΦΠΑ (26.026.112,48 ευρώ με ΦΠΑ), με την αιτιολογία ότι μη νομίμως η αναθέτουσα αρχή (Περιφέρεια Αττικής) προσέφυγε στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης αντί του ανοικτού διαγωνισμού, διότι δεν συνέτρεχαν οι σωρευτικώς απαιτούμενες, από το άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, προϋποθέσεις προσφυγής στην εν λόγω διαδικασία.

6. Ο ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)», Α' 147, ορίζει στο άρθρο 26: «Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφεύγουν: α) στις ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες των άρθρων 27 και 28 αντίστοιχα (...) 5. Ο διαγωνισμός προκηρύσσεται μέσω προκήρυξης σύμβασης (...) 6. Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που αναφέρονται ρητά στο άρθρο 32, οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να προσφεύγουν σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ή διαγωνισμό», στο άρθρο 27: «1. Στις ανοικτές διαδικασίες, κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει προσφορά στο πλαίσιο προκήρυξης διαγωνισμού. Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών ανέρχεται σε 35 ημέρες από την ημερομηνία

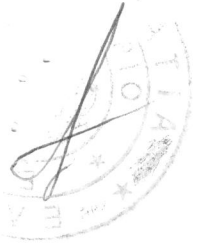

αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της προκήρυξης σύμβασης. (...)

3. Σε περίπτωση που επείγουσα κατάσταση δεόντως τεκμηριωμένη από την αναθέτουσα αρχή καθιστά αδύνατη την τήρηση της ελάχιστης προθεσμίας που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ελάχιστη προθεσμία που δεν είναι μικρότερη των 15 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της σύμβασης. (...))», στο άρθρο 28: «1. Στις κλειστές διαδικασίες, οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει αίτηση συμμετοχής στο πλαίσιο προκήρυξης διαγωνισμού (...) παρέχοντας τις πληροφορίες για την ποιοτική επιλογή που ζητούνται από την αναθέτουσα αρχή. Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε 30 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της προκήρυξης της σύμβασης (...) 2. Προσφορά μπορούν να υποβάλουν μόνο οι οικονομικοί φορείς που έχουν προσκληθεί από την αναθέτουσα αρχή κατόπιν της αξιολόγησης των πληροφοριών που έχουν παρασχεθεί. (...) 7. Όταν επείγουσα κατάσταση καθιστά αδύνατη την τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, οι εν λόγω αρχές, με δεόντως αιτιολογημένη απόφασή τους, μπορούν να ορίζουν: α) προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής η οποία δεν είναι μικρότερη των 15 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της σύμβασης, β) προθεσμία παραλαβής των προσφορών η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 10 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών. (...)» και στο άρθρο 32: «1. Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 έως 6, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. 2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις (...) υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: α) (...) γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα από την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την

αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη. (...)).

7. Από τις διατάξεις που εκτέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη συνάγονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: (i) Για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων θεσπίζεται, ως γενικός κανόνας, η προσφυγή στην ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία, προς τον σκοπό διασφάλισης των θεμελιωδών αρχών της διαφάνειας, της ισότητας συμμετοχής στη διαδικασία ανάθεσης και της ανάπτυξης υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού. (ii) Η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, κατά την οποία η αναθέτουσα αρχή δεν υποχρεούται να γνωστοποιήσει ευρέως την πρόθεσή της για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης, μέσω προκήρυξης, αλλά μπορεί να διαπραγματευτεί με έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς της επιλογής της, συνιστά παρέκκλιση από τον κανόνα της διεξαγωγής διαγωνιστικής διαδικασίας και για τον λόγο αυτόν επιτρέπεται στις περιοριστικά προβλεπόμενες εξαιρετικές περιπτώσεις του άρθρου 32 παρ. 2 - 6 του ν. 4412/2016, οι οποίες πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά. Μεταξύ των περιπτώσεων αυτών περιλαμβάνεται (παρ. 2 περ. γ') και εκείνη, κατά την οποία, εξαιτίας απρόβλεπτων γεγονότων, δημιουργείται μία κατεπείγουσα ανάγκη τόσο επιτακτική, ώστε να καθιστά αδύνατη για την αντιμετώπισή της την επιλογή διαγωνιστικής διαδικασίας, έστω και με συντεταγμένες προθεσμίες 15 και 10 ημερών ανάλογα για ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες, για την υποβολή των προσφορών. (iii) Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της και συνδέονται αιτιωδώς με την κατεπείγουσα κατάσταση, προς αποτροπή της οποίας προβαίνει στην κατάρτιση της σύμβασης με την εξαιρετική αυτή διαδικασία. (iv) Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιλογή αυτής της εξαιρετικής διαδικασίας συνιστά το να είναι το αντικείμενο της δημόσιας σύμβασης καταρχήν πρόσφορο για την αντιμετώπιση της κατεπείγουσας ανάγκης, να περιορίζεται στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο για την αντιμετώπισή της και να μην αφορά στην κάλυψη των τακτικών (πάγιων) αναγκών της αναθέτουσας αρχής (Ελ.Συν. Ολ. 1100/2023 σκ. 5, 1094/2023 σκ. 7, 304/2023 σκ. 5, 1306/2022 σκ. 4, 182/2022, σκ. 7, Τμ Έβδομο 537/2023 κ.ά.). (v) Το βάρος

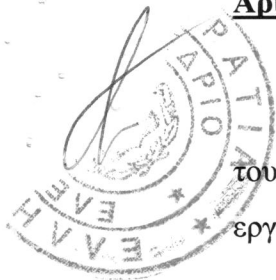
απόδειξης ότι συντρέχουν οι σωρευτικώς τασσόμενες προϋποθέσεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 φέρει η αναθέτουσα αρχή, η οποία υποχρεούται να αιτιολογεί πάντοτε επαρκώς και ειδικώς την επιλογή προσφυγής σε αυτήν και οφείλει να επιδεικνύει τη δέουσα επιμέλεια κατά την εκτίμηση αν κάθε ειδικότερη απρόβλεπτη κατάσταση δικαιολογεί την εφαρμογή της διάταξης αυτής (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1094/2023, σκ. 7, 304/2023 σκ. 5, 1309/2022 σκ. 9, 1306/2022 σκ. 4, 1305/2022 σκ. 6, 182/2022 σκ. 7, 1833/2021 σκ. 11, πρβλ. ΕλΣυν Τμ. Μείζ. - Επτ. Σύνθ. 6627/2015 σκ. 3, 707/2013 σκ. III, 34/2013 σκ. IV, 2089/2012 σκ. IV - Β. και 2169/2011 σκ. II και ΔΕΕ, 20.6.2013, C-352/12, Consiglio Nazionale degli Ingegneri, σκ. 50 - 52, ΔΕΚ, 15.10.2009, C-275/08, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκ. 70 - 72, ΔΕΚ, 2.10.2008, C-157/06, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκ. 23, ΔΕΚ, 8.4.2008, C-337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκ. 56 - 58, ΔΕΚ, 2.8.1993, C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκ. 12 - 15, ΔΕΚ, 18.3.1992, C-24/91, Επιτροπή κατά Ισπανίας, σκ. 13 - 15).

8. Στην υπό κρίση υπόθεση, από την προσβαλλόμενη πράξη και τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα πραγματικά περιστατικά που αναφέρονται στις σκέψεις που ακολουθούν (σκέψεις 9 έως 15).

9. Με την ΤΕ 7491/ΠΕ/19.2.2013 απόφαση της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων (Δ.Τ.Ε.) της Περιφερειακής Ενότητας Ανατολικής Αττικής (Π.Ε.Α.Α.) (ΑΔΑ:ΒΕΤΠΠ7Λ7-ΥΦΓ) εγκρίθηκε η οριστική μελέτη του έργου με τίτλο «Διευθέτηση ρέματος Κόρμπι από Λ. Βάρης – Κορωπίου μέχρι εκβολή», προϋπολογιζόμενης δαπάνης 16.168.548,39 ευρώ, πλέον ΦΠΑ (20.049.000,00 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ), για το οποίο έχουν εγκριθεί περιβαλλοντικοί όροι με τη Φ.3202/3353/19.7.2012 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής. Ακολούθως, με τη 1799/2017 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας Αττικής (Π.Α.) εγκρίθηκαν οι όροι της διακήρυξης (ΑΔΑΜ: 17PROC001690062) για την ανάθεση του ανωτέρω έργου με ανοικτό διαγωνισμό, κριτήριο κατακύρωσης τη χαμηλότερη τιμή και σύστημα προσφοράς αυτό των επιμέρους ποσοστών έκπτωσης για κάθε ομάδα τιμών ομοειδών εργασιών του τιμολογίου (άρθρο 95 παρ. 2 περ. α' ν. 4412/2016). Αντικείμενο της διαδικασίας ανάθεσης, σύμφωνα με την οικεία

τεχνική περιγραφή, αποτέλεσε η κατασκευή έργων διευθέτησης του ρέματος Κόρμπι της Δημοτικής Ενότητας Βάρης του Δήμου Βάρης – Βούλας – Βουλιαγμένης, μήκους 2.840μ. περίπου, στο τμήμα από την εκβολή του στην παραλία της Βάρκιζας μέχρι το υφιστάμενο τεχνικό έργο του ρέματος στη Λ. Βάρης – Κορωπίου (στο ύψος της Στρ. Σχολής Ευελπίδων), με συνολική προθεσμία εκτέλεσης ανερχόμενη σε 24 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης. Στο πλαίσιο εκτέλεσης του εν λόγω έργου προβλέφθηκαν χωματουργικές διαμορφώσεις στην περιοχή της εκβολής, κατασκευή έργων από συρματοκιβώτια στην περιοχή της παραλίας, στο εκτός σχεδίου κατάντη τμήμα και σε τμήματα εντός σχεδίου, κατασκευή του έργου διέλευσης της Λ.Σουνίου από οπλισμένο σκυρόδεμα με μέθοδο Cut and Cover, με τοιχεία από πασσάλους, άνω πλάκα από οπλισμένο σκυρόδεμα και κοιτόστρωση από οπλισμένο σκυρόδεμα, κατασκευή κλειστών αγωγών από οπλισμένο σκυρόδεμα, με τη μορφή κλειστών πλαισίων ή με πασσάλους, κατασκευή ανοικτών αγωγών από οπλισμένο σκυρόδεμα, κατασκευή λεκανών καταστροφής ενέργειας από οπλισμένο σκυρόδεμα, κατασκευή λεκανών καταστροφής ενέργειας από συρματοκιβώτια, διαμόρφωση των παραρεμάτων περιοχών στα ανοικτά τμήματα, με τις κατάλληλες χωματουργικές εργασίες, την κατασκευή ασφαλτοστρωμένης οδού, πεζοδρομίου και στηθαίου ασφαλείας, κατασκευή τοπικών έργων αντιστήριξης από πασσάλους, προσωρινά έργα για την εκτροπή των υδάτων, την καθαίρεση και επανακατασκευή υφιστάμενων μικρών οικοδομικών έργων, την αποκατάσταση υφισταμένων δικτύων ΟΚΩ, την εξυπηρέτηση των παραρεμάτων ιδιοκτησιών και την εκτροπή της κυκλοφορίας (βλ. το αντικείμενο του έργου, όπως αυτό παρατίθεται στην 2007/13.9.2022 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Π.Α., ΑΔΑ: 6ΑΨΙ7Λ7-042). Στον εν λόγω διαγωνισμό υποβλήθηκαν 21 προσφορές, με χαμηλότερη εκείνη της εργοληπτικής επιχείρησης «ΜΕΤΡΟ Α.Τ.Ε.» (μέση έκπτωση 57,72%), στην οποία κατακυρώθηκε το αποτέλεσμα του διαγωνισμού, με την 3278/2017 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της ως άνω Περιφέρειας. Το δε Ε΄ Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την 39/2018 πράξη του, έκρινε ότι δεν κωλύεται η υπογραφή του υποβληθέντος ενώπιόν του σχεδίου σύμβασης για την υλοποίηση

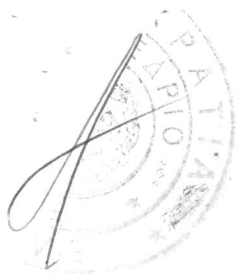
του έργου, με αντισυμβαλλομένους την Π.Α. και την ανωτέρω ανάδοχο εργοληπτική επιχείρηση.

10. Περαιτέρω, με την 2363/24.7.2019 απόφαση της Περιφερειάρχη Αττικής (ΑΔΑ: ΩΠ767Λ7-3ΙΜ) το έργο εντάχθηκε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική 2014-2020». Κατόπιν παράτασης της προθεσμίας εκτέλεσης για δύο μήνες, ήτοι έως τις 25.11.2020, λόγω της εξάπλωσης του κορονοϊού και των αναγκαστικών μέτρων που επιβλήθηκαν στις υπό εκτέλεση δημόσιες συμβάσεις και, εν συνεχεία, για επιπλέον 17 μήνες, ήτοι έως τις 25.4.2022, μετά από αίτημα της αναδόχου (βλ. τις 1566 και 2491/2020 αποφάσεις της Οικονομικής Επιτροπής της Π.Α., με ΑΔΑ: ΩΤΣΕ7Λ7-Γ71 και 9ΛΘΛ7Λ7-ΦΧ6, αντιστοίχως), η τελευταία, στις 9.6.2021, αιτήθηκε τη διάλυση της σύμβασης λόγω καθυστέρησης των εργασιών πέραν της οριακής προθεσμίας, χωρίς υπαιτιότητά της, σύμφωνα με τις παρ. 2 περ. δ' και 6 του άρθρου 161 του ν. 4412/2016. Αρχικά το ως άνω αίτημα διάλυσης της σύμβασης απορρίφθηκε με την 546258/1.7.2021 απόφαση του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Το εν λόγω αίτημα έγινε τελικώς δεκτό μετά την από 16.7.2021 ένσταση της αναδόχου εταιρείας με την 282056/12.10.2021 απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών (ΑΔΑ: 67ΖΟ465ΧΘΞ-4Β7), με την οποία, αφού ελήφθη υπόψη, πλην άλλων, ότι «... Όπως έχει ήδη κριθεί στο πλαίσιο προγενέστερων ενστάσεων για το υπόψη έργο, οι καθυστερήσεις ολοκλήρωσής του και εν γένει στην πορεία εκτέλεσης των εργασιών οφείλεται σε υπαιτιότητα του κυρίου του έργου, αφού δεν έχει ολοκληρωθεί η παράδοση του συνόλου των απαιτούμενων προς κατάληψη εκτάσεων, ελεύθερων κάθε δέσμευσης και εμποδίων και δεν έχουν γίνει οι απαραίτητες εκ μέρους της Αναθέτουσας Αρχής ενέργειες για την απομάκρυνση των δικτύων Ο.Κ.Ω. ...», έγινε δεκτό ότι «...Νομίμως η ανάδοχος αιτείται τη διάλυση της υπόψη σύμβασης, λόγω παρέλευσης της οριακής προθεσμίας περαίωσης του έργου, στις 25.5.2021 ...». Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε η παραλαβή του ημιτελούς κατασκευαστικού αντικειμένου, με το από 5.8.2022 Πρωτόκολλο Οριστικής Παραλαβής, το οποίο εγκρίθηκε με την 890616/19.9.2022 απόφαση του Προϊσταμένου της Δ.Τ.Ε. της Π.Ε.Α.Α.. Η δε Οικονομική Επιτροπή της Π.Α. εξουσιοδότησε, με την 2007/13.9.2022 απόφασή της, τη Δ.Τ.Ε. Π.Ε.Α.Α.

να ολοκληρώσει το εν λόγω έργο, προσφεύγοντας στους επόμενους κατά σειρά μειοδοσίας οικονομικούς φορείς της προηγούμενης διαδικασίας ανάθεσης (βλ. τις 938074/29.9.2022 και 983277/10.10.2022 προσκλήσεις προς τις εταιρείες «INTRAKAT» και «ΕΛΤΕΡΓΑ ΑΕ –ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΡΓΩΝ ΑΕ»), προκειμένου να αναλάβουν την εκτέλεση του υπολειπόμενου έργου, οι οποίοι όμως αρνήθηκαν. Κατά της ανωτέρω 890616/19.9.2022 απόφασης του Προϊσταμένου της Δ.Τ.Ε. της Π.Ε.Α.Α., η εταιρεία «ΜΕΤΡΟ ΑΤΕ» άσκησε την από 4.10.2022 ένστασή της, ενώ με τις 91667/19.9.2022 και 1263472/29.11.2022 πράξεις της Δ.Τ.Ε. της Π.Ε.Α.Α. ζητήθηκε από την εν λόγω εταιρεία η απομάκρυνση κάθε εξοπλισμού και πλεοναζόντων υλικών τα οποία δεν είχε απομακρύνει. Περαιτέρω, η εταιρεία ΜΕΤΡΟ ΑΤΕ άσκησε την 58/13.12.2022 αίτηση αναστολής ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά κατά των εντολών της διευθύνουσας υπηρεσίας για αποδέσμευση του εργοταξιακού χώρου για την εξυπηρέτηση του έργου. Σε συνέχεια της κατάθεσης της ως άνω αίτησης αναστολής, εκδόθηκε η 345/17.1.2023 προσωρινή διαταγή της Προέδρου του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά, η οποία ανέστειλε την ισχύ των εντολών της υπηρεσίας περί εκκαθάρισης του χώρου του έργου, μέχρι την έκδοση απόφασης επί της αίτησης αναστολής. Τελικά, η αίτηση αναστολής απορρίφθηκε με τη Ν7/2023 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά, η οποία κοινοποιήθηκε στην Π.Α. στις 23.3.2023.

11. Κατόπιν αυτών η Οικονομική Επιτροπή της Π.Α. με την 800/12.4.2022 απόφασή της, όπως τροποποιήθηκε με τη 1213/30.5.2023 όμοια, ενέκρινε, πλην άλλων, την πρόταση για ένταξη του εν λόγω έργου προς συγχρηματοδότηση από κοινοτικούς και εθνικούς πόρους και τον προϋπολογισμό του, ο οποίος διαμορφώθηκε σε 30.776.112,48 ευρώ, «... λόγω του ότι εκ παραδρομής στον προϋπολογισμό του κύριου υποέργου που αφορά στην εργολαβία κατασκευής του υπολειπόμενου έργου, αντί του ποσού που αναφέρεται στον προϋπολογισμό της μελέτης έχει μπει το ποσό της σύμβασης της προηγούμενης εργολαβίας (η οποία έχει διαλυθεί) με την έκπτωση που είχε δοθεί, με αποτέλεσμα το έργο να είναι υποκοστολογημένο. Επίσης, δεν είχαν ληφθεί υπόψη τα συνοδά υποέργα που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της πράξης, ούτε η δαπάνη της προηγούμενης εργολαβίας, ούτε και η αύξηση των προϋπολογισμών των λοιπών υποέργων λόγω

της σημαντικής αύξησης των υλικών που απαιτούνται για την υλοποίηση τους. ...». Ακολούθως, με την 6113/7.6.2023 απόφαση του Ειδικού Γραμματέα Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΤΠΑ και ΤΣΠ (ΑΔΑ: 9ΛΜ446ΜΤΛΡ-Ν0Θ) εντάχθηκε η Πράξη «Διευθέτηση ρέματος Κόρμπι από Λεωφόρο Βάρης - Κορωπίου μέχρι εκβολή» με Κωδικό ΟΠΣ 5168309 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020» και στον Άξονα Προτεραιότητας «ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ, ΤΗΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ (ΤΣ)».

12. Περαιτέρω, με τη 1360/13.6.2023 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Π.Α. εγκρίθηκαν η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση διακήρυξης για την ανάθεση του ανωτέρω έργου, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 20.988.800,39 ευρώ, πλέον ΦΠΑ (26.026.112,48 ευρώ με ΦΠΑ), σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, οι όροι της διακήρυξης και της πρόσκλησης σε διαπραγμάτευση και η συγκρότηση της επιτροπής διαπραγμάτευσης. Σύμφωνα με το άρθρο 11.3 της διακήρυξης, η οποία αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ (ΑΔΑΜ: 23PROC012958823), με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών τις 27.6.2023 (άρθρο 18 της διακήρυξης), το έργο «... αφορά στη συνέχεια της κατασκευής έργων διευθέτησης μήκους 2.840 μ περίπου, στο τμήμα από την εκβολή του στην παραλία της Βάρκιζας μέχρι το υφιστάμενο τεχνικό έργο του ρέματος στη Λ. Βάρης-Κορωπίου (στο ύψος της Στρ. Σχολής Ευελπίδων). Αναλυτικότερα οι εργασίες που προβλέπονται είναι: - Χωματοουργικές διαμορφώσεις – καθαιρέσεις στην περιοχή της εκβολής, - Κατασκευή έργων από συρματοκιβώτια στην περιοχή της παραλίας, στο εκτός σχεδίου κατάντη τμήμα και σε τμήματα εντός σχεδίου, - Κατασκευή διατομής διευθέτησης υπό τη Λ. Σουνίου. Τα έργα αντιστήριξης και υποθεμελίωσης της λεωφόρου έχουν κατασκευαστεί στα πλαίσια της προηγούμενης εργολαβίας, - Κατασκευή κλειστών αγωγών από οπλισμένο σκυρόδεμα, με τη μορφή κλειστών πλαισίων ή με πασσάλους, - Κατασκευή ανοικτών αγωγών από οπλισμένο σκυρόδεμα, - Κατασκευή λεκανών καταστροφής ενέργειας από οπλισμένο σκυρόδεμα, - Κατασκευή λεκανών καταστροφής ενέργειας από συρματοκιβώτια, - Διαμόρφωση των παραρεμάτων περιοχών στα ανοικτά τμήματα, με τις

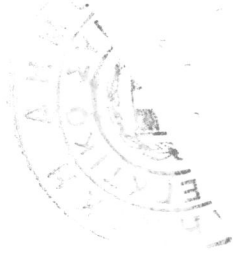

κατάλληλες χωματουργικές εργασίες, την κατασκευή ασφαλτοστρωμένης οδού, πεζοδρομίου και στηθαίου ασφαλείας, κατασκευή τοπικών έργων αντιστηρίξεως από πασσάλους, - Προσωρινά έργα για την εκτροπή των υδάτων, την καθαίρεση και επανακατασκευή υφιστάμενων μικρών οικοδομικών έργων, την αποκατάσταση υφισταμένων δικτύων ΟΚΩ, την εξυπηρέτηση των παραρεμάτων ιδιοκτησιών και την εκτροπή της κυκλοφορίας, - Καθαρισμοί κοιτών ποταμών ή ρεμάτων από φερτά υλικά (πέτρες-χώμα κλπ.) με την φόρτωση των προϊόντων επί αυτοκινήτου και την μεταφορά σε νόμιμους αδειοδοτημένους χώρους (επεξεργασίας ΑΕΚΚ, Χ.Υ.Τ.Α., κλπ.), - Καθαρισμός εργοταξιακού χώρου από απομένοντα υλικά της προηγούμενης εργολαβίας η οποία διαλύθηκε (πέτρες, χώματα) με τη φόρτωση των προϊόντων επί αυτοκινήτου και τη μεταφορά σε νόμιμους αδειοδοτημένους χώρους (επεξεργασίας ΑΕΚΚ, Χ.Υ.Τ.Α., κλπ.)». Κριτήριο ανάθεσης ορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής (άρθρο 14 της διακήρυξης) και σύστημα υποβολής προσφοράς με επιμέρους ποσοστά έκπτωσης (άρθρο 95 παρ. 2α του ν. 4412/2016, άρθρο 13.2 της διακήρυξης), ενώ προβλέφθηκε η χορήγηση προκαταβολής στον ανάδοχο σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 150 του ν. 4412/2016 (άρθρο 16 της διακήρυξης). Η συνολική προθεσμία εκτέλεσης του έργου ορίστηκε σε είκοσι τέσσερις (24) μήνες από την ημέρα υπογραφής της σύμβασης (άρθρο 12 της διακήρυξης).

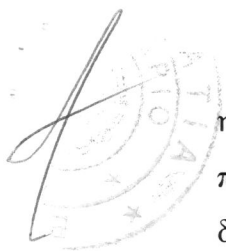
13. Η ως άνω απόφαση, ως αιτιολογία προσφυγής στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση διακήρυξης, αναφέρει, πλην άλλων, ότι έλαβε υπόψη: «... 15. Την πυρκαγιά του Ιουνίου του 2022, η οποία ως απρόβλεπτο και αιφνίδιο γεγονός, έλαβε χώρα σε σημαντικό τμήμα της λεκάνης απορροής του Ρέματος Κόρμπι πλήττοντας τη βορειοδυτική παρειά της λεκάνης απορροής και μάλιστα η κατεστραμμένη από την πυρκαγιά περιοχή οριοθετείται σε απόσταση γειτνιάζουσα με τον κύριο κλάδο του Ρέματος Κόρμπι 16. Την αναφορά κατοίκου της πληγείσας περιοχής για έντονα πλημμυρικά φαινόμενα που έλαβαν χώρα την 26.01.23, μετά τις βροχοπτώσεις της 25.01.23 και 26.01.23, συνοδευόμενη από οπτικό υλικό. 17. Την από 27.01.2023 αυτοψία των μηχανικών της ΔΤΕ ΠΕΑΑ, σε συνέχεια της ως άνω αναφοράς. 18. Το με αρ. πρ. 4683/30-1-2023 έγγραφο του Δήμου Βάρης –Βούλας –Βουλιαγμένης με τη

συνημμένη σε αυτό «Επιστημονική Προεκτίμηση για πιθανή εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων και για την πρόληψη φυσικών καταστροφών στην περιοχή του ρέματος Κόρμπι της Δ.Ε. Βάρης του Δήμου Βάρης –Βούλας – Βουλιαγμένης» των Ε. Λέκκα και Χρ. Δαμβέργη που εκπονήθηκε για λογαριασμό του Δήμου Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης, αναφορικά με την επικινδυνότητα εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων στην περιοχή του Ρέματος Κόρμπι της Δ.Ε. Βάρης του Δήμου Βάρης- Βούλας- Βουλιαγμένης, με την οποία προτείνεται η άμεση ανάγκη λήψης μέτρων και ολοκλήρωσης αντιπλημμυρικών έργων στην περιοχή. 19. Το γεγονός ότι εξαιτίας των έκτακτων γεγονότων ανωτέρας βίας, ήτοι της πυρκαγιάς στην περιοχή του Ρέματος Κόρμπι τον Ιούνιο του 2022, η οποία απογύμνωσε από τη βλάστηση την περιοχή και εξαφάνισε την υφιστάμενη βλάστηση, η οποία συγκρατούσε μέρος των υδάτων και των χερσαίων όγκων σε περιόδους βροχοπτώσεων, σε συνδυασμό με τη διάλυση της σύμβασης του υφιστάμενου έργου διευθέτησης και την ύπαρξη ημιτελών εργασιών ως προς τη διευθέτηση του ρέματος, με συνέπεια να δημιουργηθεί απρόβλεπτος και μείζων κίνδυνος εμφάνισης πλημμυρικών φαινομένων μεγάλης έντασης, ακόμη και στην περίπτωση βροχοπτώσεων μεσαίας έντασης. Το ακραίο και απρόβλεπτο φαινόμενο της απογύμνωσης της βλάστησης και της πάσης φύσεως φυτικής γαίας στην περιοχή της διευθέτησης του ρέματος Κόρμπι, είχε ως συνέπεια να αλλοιωθούν και να υποβαθμιστούν βίαια και αιφνιδιαστικά οι γεωλογικές συνθήκες της περιοχής και να αλλοιωθούν οι ανάγκες αντιπλημμυρικής προστασίας, οι οποίες είχαν ήδη εκκινήσει με έτερη εργολαβία με τίτλο «Διευθέτηση Ρέματος ΚΟΡΜΠΙ από Λ. Βάρης – Κορωπίου μέχρι εκβολή», η οποία και διαλύθηκε. Η αλλοίωση, δε των γεωλογικών συνθηκών σε συνδυασμό με την ερειδόμενη σε παλιότερες συνθήκες μελέτη και προϋπολογισμό ποσοτήτων της διαλυθείσας εργολαβίας, καθώς και οι ημιτελείς εργασίες της παραληφθείσας διαλυμένης σύμβασης, έχουν δημιουργήσει επείγοντα κίνδυνο για την ασφάλεια της ζωής και των περιουσιών των πολιτών της ευρύτερης περιοχής του Κόρμπι. Η άμεση αποκατάσταση των ημιτελών έργων και οι εργασίες θωράκισης του πληγέντος από την πυρκαγιά μετώπου παρίστανται στην παρούσα χρονική στιγμή ως απολύτως επείγουσες, καθόσον παρουσιάστηκαν στην περιοχή πλημμυρικά φαινόμενα και βλάβες περιουσιών πολιτών μολονότι

έχουν σημειωθεί μόνο δύο περιπτώσεις μεσαίας κλίμακας βροχοπτώσεων. Υφίσταται δε κίνδυνος διακοπής της συγκοινωνίας κατοικιών κατά τη διάρκεια βροχοπτώσεων και αδυναμίας παροχής βοήθειας σε περίπτωση έντονων καιρικών φαινομένων. Η κατάσταση αυτή χρήζει ταχείας αντιμετώπισης με άμεση έναρξη εργασιών, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος έκθεσης των πολιτών σε πλημμύρες και να διακοπεί, άλλως παρακωλυθεί, η συγκοινωνία και οδική πρόσβαση στην ευρύτερη περιοχή. 20. Το γεγονός ότι το υπό διευθέτηση ρέμα έχει χαρακτηριστεί ως ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος με την αρ. 9173/1642/03-03-1993 Απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ 281/Δ/93). 21. Το γεγονός ότι η διευθέτησή του αποσκοπεί στην αντιπλημμυρική θωράκιση της περιοχής αφού πρόκειται για έργα, ασφαλούς διοχέτευσης της απορροής των υδάτων στη θάλασσα, επί της κοίτης του ρέματος σε μήκος 2.900m, από τη Λεωφόρο Βάρης Κορωπίου έως την εκβολή. Το ρέμα παρουσιάζει έντονα πλημμυρικά φαινόμενα και έχει προκαλέσει σοβαρές καταστροφές κατά καιρούς, οπότε αποτελεί μείζονα κοινωνική προτεραιότητα η διασφάλιση της απορροής των υδάτων στη θάλασσα, έτσι ώστε να προστατεύεται η ανθρώπινη ζωή και να ελαχιστοποιούνται οι υλικές ζημιές. 22. Το γεγονός ότι μεγάλο τμήμα της φυσικής κοίτης του ρέματος είναι πλήρως εκφυλισμένο και χρησιμοποιείται ως δρόμος (οδός Αιγαίου) ή έχει αλλοιωθεί από γειτνιάζουσα δόμηση και το οδικό δίκτυο». Ενόψει αυτών, αναφέρεται περαιτέρω ότι: «η Υπηρεσία δεν έχει άλλο τρόπο, πέραν της προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, ώστε να κινηθεί γρήγορα διαγωνιστικά, προκειμένου άμεσα να συμβασιοποιηθεί, και να μπορεί το συντομότερο δυνατό να προβεί στην άμεση έναρξη των εργασιών για τη διασφάλιση του ήδη κατασκευασμένου τμήματος (αποφυγή κατάπτωσης πρανών στη θέση κατασκευής της λεκάνης ηρεμίας) και την υλοποίηση του υπολειπόμενου. Δεν θα υπήρχε ανάγκη για άμεση επέμβαση στην αντιπλημμυρική θωράκιση της περιοχής του Δήμου Βάρης – Βούλας Βουλιαγμένης, πέραν της ήδη δρομολογηθείσας μέσω της διαλυθείσας εργολαβίας, αν δεν είχε παρεμβληθεί η πυρκαγιά του Ιουνίου 2022, η οποία προκάλεσε μεγάλες καταστροφές. Συνεπώς, η κατεπείγουσα ανάγκη δεν απορρέει σε καμία περίπτωση από υπαιτιότητά της Περιφέρειας ή οιοδήποτε οργάνου. Αποτελεί μείζονα κοινωνική προτεραιότητα

η συνέχιση και ολοκλήρωση της εργολαβίας το συντομότερο δυνατόν για την προστασία της ζωής, της περιουσίας των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής και τη δημιουργία και αναγέννηση των παραλιών στην εκβολή του. Η κατασκευή των έργων πρέπει να γίνει από τα κατάντη προς ανάντη και η περιοχή παρουσιάζει αυξημένη κίνηση τους θερινούς μήνες με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την εξασφάλιση της λιγότερης όχλησης των διερχομένων και την άρση της όποιας επικινδυνότητας. Παρίσταται επείγουσα ανάγκη αντιπλημμυρικής θωράκισης και άμεση λήψη μέτρων προστασίας για την αντιμετώπιση της ερχόμενης χειμερινής περιόδου και τη διαχείριση των συνεπειών που προέκυψαν από την πυρκαγιά που εκδηλώθηκε την 4η-06-2022 στην περιοχή του ρέματος Κόρμπι του Δήμου Βάρης – Βούλας - Βουλιαγμένης και η οποία αλλοίωσε το φυσικό ανάγλυφο και τη βλάστηση της περιοχής κατευθύνοντας το σύνολο των βρόχινων υδάτων και φερτών υλικών προς το υφιστάμενο αστικό δίκτυο και τις κατοικημένες περιοχές και ανατρέποντας επί τα χείρω τις υδρολογικές συνθήκες της περιοχής. Οι εργασίες του εν λόγω έργου αφορούν στην ολοκλήρωση εργασιών διευθέτησης του Ρέματος Κόρμπι από Λ. Βάρης Κορωπίου μέχρι εκβολή. Το έργο έχει ενταχθεί στο Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ βάσει της αρ.πρωτ. ΕΥΔ ΠΕΚΑ&ΠΟΛΠΡΟ 6113/07-06-2023 Απόφασης ένταξης με κωδικό MIS 5168309. Για το εν θέματι έργο έχουν εγκριθεί Περιβαλλοντικοί όροι με την αρ. πρωτ.Φ3202/3353/19-07-2012 Απόφαση, η οποία έχει παραταθεί έως την 19-07- 2027 με την αρ. πρωτ. 75095/07-06-2022 Απόφαση. Με το υπ' αρ. Δ7/1743/30-12-2011 έγγραφο η Κεντρική Συντονιστική Επιτροπή (Κ.Σ.Ε.) ενέκρινε την κατασκευή του έργου, από την υπηρεσία μας. Σύμφωνα με την παρ. 2.γ του άρθρου 32 του ν.4412/2016 «Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση» (...) Η Περιφέρεια Ανατολικής Αττικής προκειμένου να αντιμετωπίσει τις συνέπειες και τα πλημμυρικά φαινόμενα από την πυρκαγιά του Ιουνίου 2022 στην περιοχή του ρέματος Κόρμπι, θα χρειαστεί άμεσα Ανάδοχο κατασκευαστή, ώστε να εξασφαλιστεί η αντιπλημμυρική θωράκιση το συντομότερο δυνατό. Η Περιφερειακή Ενότητα Ανατολικής Αττικής λαμβάνοντας υπόψη τις πιθανές καθυστερήσεις στην εξέλιξη της διαγωνιστικής διαδικασίας, τον κίνδυνο πρόκλησης νέων πλημμυρικών φαινομένων συνεπεία έντονων καιρικών φαινομένων κατά την επερχόμενη χειμερινή περίοδο 2023-2024,

το γεγονός ότι η διαδικασία δημοπράτησης του έργου με έτερο τρόπο θα απαιτούσε πολύ μεγαλύτερο χρονικό διάστημα (ενώ ελλοχεύει ο συνήθης και αναμενόμενος κίνδυνος καθυστέρησης της διαδικασίας συνεπεία άσκησης πληθώρας ενδικοφανών και ένδικων μέσων από τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς), κρίνει ότι η απολύτως νόμιμη και προβλεπόμενη διαδικασία του άρθρου 32 του Ν. 4412/2016, θα αντιμετωπίσει την κατεπείγουσα περίπτωση άρσης των κινδύνων από τα πλημμυρικά φαινόμενα, πριν την έλευση της νέας χειμερινής περιόδου. Ο κίνδυνος που έχει προκληθεί, σε καμία περίπτωση δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα της Περιφέρειας Αττικής καθώς όλα τα όργανα της αναθέτουσας αρχής, ενήργησαν ταχύτατα. Σημειώνεται δε ότι τυχόν καθυστέρηση της υπόψη διαδικασίας δημιουργεί μεγαλύτερο κίνδυνο να λάβουν χώρα νέα έντονα καιρικά φαινόμενα πριν την ολοκλήρωση του διαγωνισμού τα οποία θα αλλοιώσουν εκ νέου τα δεδομένα που έχει λάβει υπόψη της η εγκεκριμένη μελέτη, θα δημιουργήσουν νέους κινδύνους για το κοινωνικό σύνολο και θα απαιτήσουν συμπληρωματικές μελέτες για την επέκταση των διορθωτικών επεμβάσεων. ...».

14. Συναφώς, σύμφωνα με την επικαλούμενη, κατά τα ανωτέρω, «Επιστημονική Προεκτίμηση για πιθανή εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων και για την πρόληψη φυσικών καταστροφών στην περιοχή του ρέματος Κόρμπι της Δ.Ε. Βάρης του Δήμου Βάρης –Βούλας –Βουλιαγμένης», η οποία συντάχθηκε στις 27.1.2023 «μετά από πρόσκληση του Δημάρχου Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης», με σκοπό την «παροχή προς το Δήμο Βάρης- Βούλας- Βουλιαγμένης επιστημονικής γνώμης περί του κινδύνου εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων στην περιοχή», «... Η πρόσφατη πυρκαγιά του Ιουνίου του 2022, έλαβε χώρα σε σημαντικό τμήμα της λεκάνης απορροής του Ρέματος Κόρμπι. Συγκεκριμένα, από την πυρκαγιά προσβλήθηκε η βορειοδυτική παρειά της λεκάνης απορροής και μάλιστα η κατεστραμμένη περιοχή οριοθετείται ΕΓΓΥΤΑΤΑ από τον κύριο κλάδο του Ρέματος Κόρμπι (<https://emergency.copernicus.eu/mapping/list-of-components/EMSR576>). Η αναπόφευκτη μεταβολή της υδρολογικής συμπεριφοράς της λεκάνης απορροής του Ρέματος Κόρμπι μετά την πυρκαγιά, είναι ένα νέο απρόβλεπτο «κακό» δεδομένο, αφού από την πυρκαγιά επηρεάζονται άμεσα η βλάστηση και τα εδαφικά χαρακτηριστικά της, με αποτέλεσμα να

δημιουργούνται ευνοϊκές συνθήκες ανεξέλεγκτων πλημμυρικών επεισοδίων δυνάμενων να προκληθούν ακόμη και από ασθενείς βροχοπτώσεις. Η επίδραση της πυρκαγιάς στον κίνδυνο πλημμυρών και γενικότερα στις υδρολογικές και γεωμορφολογικές διεργασίες της περιοχής του ρ. Κόρμπι, η διεθνής και ελληνική έρευνα και εμπειρία έχουν τεκμηριώσει πολλαπλώς με πολύ υψηλό βαθμό βεβαιότητας τις τελευταίες δεκαετίες την πολύ σοβαρή επίπτωση των πυρκαγιών μέσα από πολλαπλούς μηχανισμούς: 1. Οι πολύ υψηλές θερμοκρασίες, οι οποίες δημιουργήθηκαν κατά την πυρκαγιά του Ιουνίου του 2022, διαμόρφωσαν συνθήκες κατά τις οποίες προκλήθηκε θραύση της βραχομάζας και των μεγαλύτερων τεμαχίων των γεωλογικών σχηματισμών, σε μικρότερα τμήματα κλάσματα, τα οποία είναι κατά πολύ πιο εύκολο να μετακινηθούν κατά τη διάρκεια πλημμυρών και να αποτεθούν ως φερτά υλικά εντός της κοίτης του ρ. Κόρμπι ή και κοντά στην εκβολή της λεκάνης. 2. Κατά τη διάρκεια της πυρκαγιάς προέκυψαν σημαντικές αλλοιώσεις στον εδαφικό μανδύα και στον επιφανειακό γεωλογικό σχηματισμό λόγω της υψηλής θερμοκρασίας, οι οποίες προσδίδουν στην επιφάνεια του εδάφους αδιάβροχα χαρακτηριστικά με αποτέλεσμα να ενισχύεται σε σημαντικό βαθμό ο όγκος των υδάτων που αναμένεται να απορρεύσουν κατά τη διάρκεια έντονων καιρικών φαινομένων (ισχυρών καταιγίδων) σε σημείο που είναι πιθανό να πολλαπλασιάζεται. Κατά συνέπεια αναμένεται ότι ο όγκος των υδάτων που θα απορρέουν προς τους κλάδους του υδρογραφικού δικτύου του ρ. Κόρμπι από το τμήμα της λεκάνης που έχει επηρεαστεί από την πυρκαγιά του Ιουνίου του 2022 να είναι αυξημένος για μια χρονική περίοδο αρκετών ετών. 3. Από τη διεθνή έρευνα έχει αποδειχθεί πολλαπλώς ότι μετά από μια πυρκαγιά, αυξάνεται η ικανότητα της βροχής και της απορροής να διαβρώνει τους εδαφικούς σχηματισμούς, λόγω της απομάκρυνσης της βλάστησης (σύστημα ριζών των δέντρων κ.α.). Το φαινόμενο αυτό αναμένεται να εμφανιστεί και στη λεκάνη απορροής του ρ. Κόρμπι και αναμένεται να έχει ως συνέπεια τη δραματική αύξηση των όγκων φερτών υλικών εδαφικής προέλευσης μέσα στα ύδατα τα οποία απορρέουν από τα κατάντη, κάτι που συνεπάγεται σημαντική αύξηση του όγκου των υδάτων που απορρέουν μέσω του ρέματος κατά τη διάρκεια έντονων καιρικών φαινομένων. 4. Η αύξηση αυτή των όγκων των υδάτων που απορρέουν εκτιμάται ότι θα ενισχύσει τα φαινόμενα

διάβρωσης κατά μήκος των πρανών της κοίτης του ρ. Κόρμπι, κυρίως στους κυρίους κλάδους. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί σε υποδομές και έργα τα οποία δεν είναι άρτια και ολοκληρωμένα ώστε να προστατευθούν από τα φαινόμενα αυξημένης διάβρωσης, καθώς εκτιμάται ότι είναι πιθανό να καταγράψουν ασυνήθιστα αυξημένες βλάβες λόγω υποσκαφής, καταπτώσεων, ανατροπών εδαφικών όγκων ή/και τμημάτων μιας υποδομής κατά τη διάρκεια πλημμυρικών παροχών. 5. Έχει διαπιστωθεί ότι μετά από βασικές πυρκαγιές καταγράφεται σημαντική αύξηση των θραυσμάτων βλάστησης στο ευρύτερο περιβάλλον της πληγείσας περιοχής, τα οποία μετακινούνται κατά τη διάρκεια έντονων καιρικών φαινομένων. Η σημαντική παρουσία των θραυσμάτων βλάστησης στην περιοχή της λεκάνης του ρ. Κόρμπι μετά την πυρκαγιά του Ιουνίου 2022 αναμένεται να συνεισφέρει ποσότητες τέτοιων υλικών, τα οποία εκτιμάται ότι θα μετακινηθούν προς τα κατόντη, εντός της κοίτης των κυρίων κλάδων του ρ. Κόρμπι και είναι πολύ πιθανό να εναποτεθούν σε θέσεις εντός του υδρογραφικού δικτύου μειώνοντας (φράζοντας) κρίσιμες διατομές και προκαλώντας ενισχυμένα πλημμυρικά φαινόμενα. Εκτός από την Ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία και πρακτική, οι οποίες τεκμηριώνουν με σαφήνεια τις ανωτέρω επιδράσεις μιας πυρκαγιάς, πρόσφατα έχουν καταγραφεί σημαντικά παραδείγματα αστοχιών και καταστροφών στην Ελληνική επικράτεια. Αναφέρονται ενδεικτικά τα παρακάτω: Α) Πυρκαγιά και πλημμύρα Κινέτας 2019: Από την τεχνική έκθεση των Λέκκας και συνεργάτες (2019). Προκύπτει ότι η πλημμύρα που εκδηλώθηκε στην περιοχή το Νοέμβριο του 2019, οφείλεται στη σημαντική μείωση της διατομής της κοίτης (φράξιμο) από φερτά υλικά και θραύσματα βλάστησης, τα οποία προέκυψαν λόγω της πυρκαγιάς που συνέβη στην περιοχή τον Ιούλιο του 2018, λόγω της οποίας έλαβε χώρα εκτεταμένη υπερχειλίση του ρ. Πίκας, η οποία οδήγησε σε σημαντικές καταστροφές στον οικισμό της Κινέτας και τις γύρω υποδομές. Β) Πυρκαγιά και πλημμύρες Ηλείας 2007-σήμερα. Από την έρευνα και την τεχνική έκθεση των Διακάκης και συνεργάτες (2017) προέκυψε ότι στο διάστημα που ακολούθησε την πυρκαγιά της Ηλείας στην Πελοπόννησο το 2007, αυξήθηκε ο κίνδυνος πλημμυρών κατά 3 φορές και ο κίνδυνος κατολισθήσεων κατά 6 φορές στην πληγείσα περιοχή με τη συχνότητα των καταστροφικών φαινομένων να αυξάνει

κατακόρυφα. Συνεκτιμώντας όλα τα παραπάνω προκύπτει το συμπέρασμα ότι στην ευρύτερη περιοχή του ρ. Κόρμπι το επίπεδο του κινδύνου πλημμυρών και συνοδών φαινομένων (όπως λασπορροές, απόθεση φερτών υλικών), έχει αυξηθεί κατακόρυφα λόγω της επίδρασης της δασικής πυρκαγιάς του Ιουνίου του 2022. Επιπλέον, στα πλαίσια της ανολοκλήρωτης εργολαβίας «Διευθέτηση ρέματος Κόρμπι από Λ. Βάρης – Κορωπίου μέχρι εκβολή», έχουν κατασκευαστεί σποραδικά έργα διευθέτησης, τα οποία αφενός δημιουργούν απρόβλεπτες και ανεξέλεγκτες συνθήκες ροής και αφετέρου μεγιστοποιούν τον κίνδυνο αστοχίας των ήδη κατασκευασμένων τμημάτων, λόγω της μη ολοκλήρωσής τους. (...) η τάχιστα ολοκλήρωση των αντιπλημμυρικών έργων αποτελεί μονόδρομο για την προστασία της ζωής και της περιουσίας των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής δεδομένου ότι η εν δυνάμει αστοχία των έργων και η ανακατασκευή τους θα απαιτήσουν πολλαπλάσιο χρόνο, νέες μελέτες και ανάλωση σημαντικού οικονομικού και κοινωνικού κεφαλαίου με παράλληλη έκθεση σε υψηλό κίνδυνο καταστροφικών πλημμυρών».

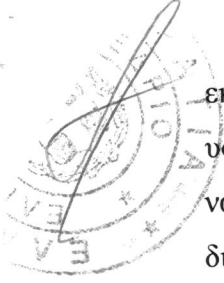
15. Όπως προκύπτει από το 1ο/27.6.2023 Πρακτικό της Επιτροπής του Διαγωνισμού, κατόπιν της 728462/14.6.2023 πρόσκλησης της ΔΤΕ ΠΕΑΑ προς τους οικονομικούς φορείς «ΤΕΧΝΙΚΗ –ΕΡΓΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», «ΤΕΚΑΛ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ - ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ», «3Κ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΕΡΓΟΤΕΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», όλοι οι φορείς αυτοί κατέθεσαν σχετική προσφορά, σύμφωνα δε με τον συνταχθέντα σχετικώς Κατάλογο Συμμετεχόντων κατά σειρά Μειοδοσίας, τα προσφερόμενα ποσοστά μείωσης έκπτωσης ανήλθαν σε 9,53%, 8,55%, 8,09%, 5,51% και 4,00%, αντιστοίχως. Σύμφωνα με το ίδιο Πρακτικό, η Επιτροπή του Διαγωνισμού ήλεγξε το σύνολο των προσφορών και εισηγήθηκε να γίνουν όλες δεκτές και να αναδειχθεί ως πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη αυτή του οικονομικού φορέα «ΤΕΧΝΙΚΗ – ΕΡΓΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», με προσφερόμενη μέση έκπτωση 9,53% και συνολική δαπάνη, κατά την προσφορά, 19.032.043,28 ευρώ, πλέον ΦΠΑ. Το

Πρακτικό αυτό εγκρίθηκε με τη 1514/4.7.2023 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Π.Α., με την οποία αποφασίστηκε η κατακύρωση του αποτελέσματος του διαγωνισμού στον ανωτέρω οικονομικό φορέα, σύμφωνα με την προσφορά του.

16. Το Κλιμάκιο με την υπό ανάκληση πράξη του έκρινε ότι μη νομίμως η Π.Α. ακολούθησε την εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης (άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016) αντί του ανοικτού διαγωνισμού, διότι δεν συνέτρεχαν οι σωρευτικώς απαιτούμενες προϋποθέσεις προσφυγής σε αυτήν. Συγκεκριμένα, η φέρουσα το βάρος της απόδειξης αναθέτουσα αρχή δεν απέδειξε **(i)** ότι η οφειλόμενη σε απρόβλεπτα γεγονότα επικαλούμενη κατεπείγουσα ανάγκη ήταν τόσο επιτακτική, ώστε κατέστη αδύνατη για την αντιμετώπισή της η επιλογή διαγωνιστικής διαδικασίας, έστω και με συντετμημένες προθεσμίες και **(ii)** ότι οι προς ανάθεση εργασίες περιορίζονται στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο για την αντιμετώπιση της κατεπείγουσας ανάγκης.

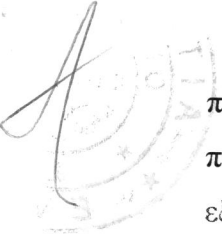
17. Ειδικότερα, κατά το Κλιμάκιο, ως προς την πρώτη προϋπόθεση, τόσο από τη 1360/13.6.2023 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Π.Α., με την οποία εγκρίθηκε η προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία ανάθεσης όσο και από τα λοιπά στοιχεία του φακέλου, προκύπτει ότι το προς ανάθεση έργο αποτελεί νέο τεχνικό έργο υποδομής, με χρόνο ολοκλήρωσης ανερχόμενο σε 24 μήνες, ερειδόμενο επί αρχικής μελέτης εγκριθείσας ήδη από το έτος 2013 (βλ. την υπ' αρ. πρωτ. ΤΕ 7491/ΠΕ/19.2.2013), η δε από 8.6.2023 επικαιροποίηση αυτής έγινε για την αναπροσαρμογή των προβλεπομένων εργασιών, μετά από την παραλαβή μέρους αυτών, στο πλαίσιο της διάλυσης της ανατεθείσας το έτος 2018 εργολαβίας, χωρίς να προκύπτει ούτε από το σώμα της απόφασης ούτε και από την 1213/30.5.2023 απόφαση της ανωτέρω Οικονομικής Επιτροπής ότι ελήφθη υπόψη η από 27.1.2023 «Επιστημονική Προεκτίμηση για πιθανή εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων και για την πρόληψη φυσικών καταστροφών στην περιοχή του ρέματος Κόρμπι της Δ.Ε. Βάρης του Δήμου Βάρης –Βούλας –Βουλιαγμένης» ή οποιοδήποτε δεδομένο σχετικό με τις συνέπειες της επικαλούμενης πυρκαγιάς. Ως εκ τούτου, το ελεγχόμενο έργο αποσκοπεί στην προστασία των πολιτών από την

εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων στην ευρύτερη περιοχή, ανάγκη η οποία υφίσταται ήδη από το έτος σύνταξης της αρχικής μελέτης (2013) και επιχειρήθηκε να καλυφθεί δια της σύμβασης ανάθεσης του έργου το έτος 2018, η οποία διαλύθηκε με υπαιτιότητα του κυρίου του έργου (βλ. την 282056/12.10.2021 απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών) και έκτοτε, πέραν της εξουσιοδότησης της Οικονομικής Επιτροπής της Π.Α. προς τη Δ.Τ.Ε. Π.Ε.Α.Α. να ολοκληρώσει το εν λόγω έργο, με τη 2007/13.9.2022 απόφασή της, έως και την έγκριση της προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, πέραν της 1213/30.5.2023 απόφασης για την τροποποίηση της, ληφθείσας από 12.4.2022, έγκρισης της σκοπιμότητας ένταξης του έργου στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ», δεν προκύπτουν άλλες προπαρασκευαστικές ενέργειες για την ανάθεση με ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία. Προκύπτει, δηλαδή, ότι τόσο από την έγκριση της αρχικής μελέτης του έργου (19.2.2013) όσο και από την οριστική παραλαβή της διαλυθείσας σύμβασης (5.8.2022) έως την έγκριση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης (13.6.2023), έχει μεσολαβήσει τέτοιο χρονικό διάστημα (πέραν των 10 ετών στην πρώτη περίπτωση και 10 μηνών στη δεύτερη), ώστε να απαιτείται ειδική αιτιολόγηση της αναθέτουσας αρχής σε σχέση με τους λόγους που κατέστησαν αδύνατη την προσφυγή σε ανοικτή διαδικασία ανάθεσης, έστω και με συντεταγμένες προθεσμίες. Το ίδιο συμπέρασμα προκύπτει ακόμη και εάν γινόταν δεκτό ότι η ανάγκη εκτέλεσης του έργου προέκυψε είτε μετά από την πυρκαγιά του Ιουνίου 2022 είτε μετά από την από 26.1.2023 αναφορά για έντονα πλημμυρικά φαινόμενα, την από 27.1.2023 αυτοψία των μηχανικών της Δ.Τ.Ε. Π.Ε.Α.Α. και το 4683/30.1.2023 έγγραφο του Δήμου Βάρης –Βούλας –Βουλιαγμένης, τα οποία χρονικώς απέχουν κατ' ελάχιστον 5 μήνες από τη 1360/13.6.2023 απόφαση. Σε κάθε περίπτωση, ενόψει και της προθεσμίας εκτέλεσης του προς ανάθεση έργου (24 μήνες), σε συνδυασμό με το ότι η έγκριση των επικαιροποιημένων συμβατικών τευχών έλαβε χώρα στις 8.6.2023, με την 698044/8.6.2023 απόφαση του Προϊσταμένου της ΔΤΕ ΠΕΑΑ και η πρόσκληση διαπραγμάτευσης προς τους οικονομικούς φορείς που επελέγησαν από την αναθέτουσα αρχή φέρει ημερομηνία 13.6.2023, ήτοι απείχαν από την καταληκτική ημερομηνία κατάθεσης προσφορών

19 και 14 ημέρες, αντιστοίχως, η αναθέτουσα αρχή δεν παραθέτει τους λόγους για τους οποίους δεν ήταν δυνατή η τήρηση της προθεσμίας του άρθρου 27 παρ. 3 του ν. 4412/2016 (παραλαβή προσφορών 15 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της σύμβασης). Εξάλλου, ο επικαλούμενος «συνήθης και αναμενόμενος κίνδυνος καθυστέρησης της διαδικασίας συνεπεία άσκησης πληθώρας ενδικοφανών και ένδικων μέσων από τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς», πέραν του υποθετικού χαρακτήρα αυτού, υφίσταται και κατά την εξέλιξη της διαδικασίας διαπραγμάτευσης.

18. Περαιτέρω, κατά το Κλιμάκιο, ως προς τη δεύτερη προϋπόθεση, με δεδομένα ότι α) η επικαλούμενη κατεπείγουσα ανάγκη συνίσταται στην αποτροπή της διακινδύνευσης της ζωής και της περιουσίας των πολιτών και της παρακώλυσης της συγκοινωνίας και της οδικής πρόσβασης στην ευρύτερη περιοχή, σε περίπτωση εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων μεγάλης έντασης, ότι το προς εκτέλεση έργο υποδομής αποσκοπεί στην κάλυψη τακτικών (παγίων) αναγκών, δια της δημιουργίας μίας μόνιμης λύσης με χρονικό ορίζοντα ολοκλήρωσης εκτεινόμενο μακράν πέραν του χειμώνα των επόμενων δύο ετών, β) κατά τον χρόνο διάλυσης της προϋφισταμένης εργολαβίας συνέτρεχαν συνθήκες διακωλυτικές της προόδου των εργασιών (ολοκλήρωση απαλλοτριώσεων, αρχαιολογικά ευρήματα, μετακίνηση δικτύων Ο.Κ.Ω.) και γ) η επιλεγείσα διαδικασία ανάθεσης πρέπει να αποσκοπεί αποκλειστικά στην άμεση κάλυψη των προκαλούμενων από απρόβλεπτα γεγονότα αναγκών ή στην αποσόβηση επαπειλούμενων κινδύνων (όπως θα ήταν η άμεση μετατόπιση των υφισταμένων φερτών υλικών και θραυσμάτων βλάστησης και ο καθαρισμός του συνόλου των υδραυλικών έργων της περιοχής), ούτε από τη 1360/13.6.2023 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Π.Α. ούτε και από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει αφενός μεν, ότι το είδος και οι ποσότητες των προς ανάθεση εργασιών και κυρίως ο χρόνος εκτέλεσης αυτών περιορίζονται στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο για την αντιμετώπιση της κατεπείγουσας ανάγκης, αφετέρου δε, ότι εξέλιπαν οι λόγοι για τους οποίους οδηγήθηκε σε διάλυση η προηγούμενη εργολαβία, ήτοι ότι είναι εφικτή η άμεση έναρξη εκτέλεσης του συγκεκριμένου έργου.

19. Με τον πρώτο λόγο της κρινόμενης προσφυγής, τις ασκηθείσες παρεμβάσεις και τα υπομνήματα των παρεμβαινόντων προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη του Κλιμακίου εσφαλμένα έκρινε ότι από την εξουσιοδότηση, με την υπ' αρ. 2007/13.09.2022 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Π.Α., προς τη Δ.Τ.Ε. Π.Ε.Α.Α., για την ολοκλήρωση του έργου και έως την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης (13.6.2023) προέκυψαν καθυστερήσεις στην εκ νέου δημοπράτηση του έργου, με υπαιτιότητα της αναθέτουσας αρχής. Και τούτο, διότι αφενός η διαπίστωση των συνεπειών της πυρκαγιάς έγινε στις 31.1.2023, μετά την κοινοποίηση της σχετικής μελέτης των πανεπιστημιακών καθηγητών για λογαριασμό του Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης και άρα η κατεπείγουσα ανάγκη εμφανίστηκε το πρώτον στα τέλη Ιανουαρίου 2023, που παρουσιάστηκαν πλημμύρες από μεσαίου μεγέθους βροχοπτώσεις και αφετέρου η αναθέτουσα αρχή, ήδη μετά την πυρκαγιά του Ιουνίου 2022 και πριν καν διαγνωστεί η ύπαρξη κινδύνου πλημμύρας από μεσαίου μεγέθους βροχοπτώσεις, ένεκα εδαφολογικών αλλοιώσεων της ευρύτερης και γειτνιαζουσας στο έργο περιοχής, προέβη σε σειρά ενεργειών για την ανάθεση του έργου, δια της κατ' άρθρο 160 παρ. 3 του ν. 4412/2016 πρόσκλησης, στους δυο επόμενους κατά σειρά μειοδοσίας οικονομικούς φορείς, προκειμένου να υλοποιηθεί το έργο, την οποία όμως αυτοί δεν αποδέχθηκαν. Περαιτέρω, από την περίοδο του Ιανουαρίου του έτους 2023 έως τις 23.3.2023, ήτοι την κρίσιμη περίοδο που στο μεσοδιάστημα διαγνώστηκαν ο επείγων κίνδυνος και η απρόοπτη μεταβολή των εδαφολογικών συνθηκών, είχε ανασταλεί ακόμη και η ισχύς των αποφάσεων απομάκρυνσης του εξοπλισμού της «ΜΕΤΡΟ ΑΤΕ» από τον εργοταξιακό χώρο για την εξυπηρέτηση του έργου (ο οποίος είναι δημόσιος χώρος που παραχωρήθηκε για την εκτέλεση του έργου από τον Δήμο Βάρης Βούλας - Βουλιαγμένης), συνεπεία δικαστικής εντολής. Στη συνέχεια, η Π.Α., με τη 1213/30.5.2023 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής αυτής, ενέκρινε τα Πρακτικά για τις προεκτιμήσεις ζημιών των επιταχθέντων ακινήτων, τα οποία πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την εκτέλεση του έργου. Ακολούθως, προέβη σε επικαιροποίηση των μελετών στις 8.6.2023 και σε προσφυγή στην ελεγχόμενη διαδικασία διαπραγμάτευσης στις 13.6.2023. Ενόψει αυτών, η υπηρεσία ενήργησε

νομίμως και χωρίς αδικαιολόγητες καθυστερήσεις για την αντιμετώπιση της επιτακτικής ανάγκης να αναδειχθεί και εγκατασταθεί άμεσα ανάδοχος που θα προβεί, προ της χειμερινής περιόδου του έτους 2023-2024, σε εργασίες θωράκισης του έργου, αλλά και απομάκρυνσης όλων των αποθέσεων, τόσο αυτών εκ των πλημμυρικών φαινομένων, όσο και αυτών του προηγούμενου αναδόχου. Συνεπώς, ο κίνδυνος από τις μεσαιές βροχοπτώσεις που αναδείχθηκε τον Ιανουάριο του 2023 πρέπει να αντιμετωπιστεί εντός του τρέχοντος έτους για την αποφυγή πλημμυρικών φαινομένων, η δε διαδικασία της διαπραγμάτευσης διασφαλίζει την ολοκλήρωση της διαδικασίας σε ένα μόνο στάδιο και επομένως το όφελος δεν έγκειται μόνο στη μείωση του χρόνου μέχρι την υποβολή προσφορών αλλά κυρίως στη μείωση του συνολικού χρόνου μέχρι τη συμβασιοποίηση του έργου, ο οποίος για τις συνήθεις διαγωνιστικές διαδικασίες κυμαίνεται μεταξύ 6 και 12 μηνών.

20. Ο λόγος αυτός πρέπει να γίνει δεκτός, καθόσον η αναθέτουσα αρχή, μετά τη διάλυση της αρχικής σύμβασης και το από 5.8.2022 Πρωτόκολλο Οριστικής Παραλαβής του έργου, το οποίο εγκρίθηκε με την 890616/19.9.2022 απόφαση του Προϊσταμένου της Δ.Τ.Ε. της Π.Ε.Α.Α., εξουσιοδότησε, με τη 2007/13.9.2022 απόφασή της, τη Δ.Τ.Ε. Π.Ε.Α.Α. να ολοκληρώσει το εν λόγω έργο, προσφεύγοντας στους επόμενους κατά σειρά μειοδοσίας οικονομικούς φορείς της προηγούμενης διαδικασίας ανάθεσης (βλ. τις 938074/29.9.2022 και 983277/10.10.2022 προσκλήσεις προς τις εταιρείες «INTRAKAT» και «ΕΛΤΕΡΓΑ ΑΕ – ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΡΓΩΝ ΑΕ»), προκειμένου να αναλάβουν την εκτέλεση του υπολειπόμενου έργου, κατά τη διαδικασία του άρθρου 160 του ν. 4412/2016, οι οποίοι όμως αρνήθηκαν. Συνεπώς, κατέβαλε προσπάθεια και ενήργησε νομίμως για την ολοκλήρωση της εργολαβίας του εν λόγω έργου. Κατόπιν δε της μεσολάβησης της πυρκαγιάς της 4^{ης}.6.2022, η οποία αποτελεί έκτακτο και απρόβλεπτο γεγονός, και μετά την κοινοποίηση σε αυτήν την 31.1.2023 της ανωτέρω «Επιστημονικής Προεκτίμησης για πιθανή εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων και για την πρόληψη φυσικών καταστροφών στην περιοχή του ρέματος Κόρμπι της Δ.Ε. Βάρης του Δήμου Βάρης –Βούλας – Βουλιαγμένης», η οποία συντάχθηκε την 27.1.2023, και της εν τέλει επίδοσης σε αυτήν την 23.3.2023 της Ν7/2023 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά

περί απόρριψης της αίτησης αναστολής της εταιρείας «ΜΕΤΡΟ ΑΤΕ», που είχε ως αποτέλεσμα την αποδέσμευση του χώρου από την ανωτέρω εταιρεία, η Περιφέρεια Αττικής, με τη 1213/30.5.2023 απόφαση της Οικονομικής της Επιτροπής, ενέκρινε τα Πρακτικά για τις προεκτιμήσεις ζημιών των επιταχθέντων ακινήτων. Στη συνέχεια, προέβη σε επικαιροποίηση των μελετών την 8.6.2023 και σε προσφυγή στην ελεγχόμενη διαδικασία της διαπραγμάτευσης την 13.6.2023. Συνεπώς, ενόψει των ανωτέρω, η αναθέτουσα αρχή προέβη αλληλοδιαδόχως σε σειρά ενδεδειγμένων ενεργειών για την άμεση προώθηση της δημοπράτησης για την εκτέλεση του έργου με τίτλο «ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΡΕΜΑΤΟΣ ΚΟΡΜΠΙ ΑΠΟ Λ. ΒΑΡΗΣ – ΚΟΡΩΠΙΟΥ ΜΕΧΡΙ ΕΚΒΟΛΗ», όπως προκύπτει και από το ιστορικό που προεκτέθηκε, το χρονικό διάστημα δε που παρεμβλήθηκε μέχρι την προσφυγή στη διαπραγμάτευση τον Ιούνιο 2023 παρίσταται δικαιολογημένο, ενόψει της αλληλουχίας των ως άνω πραγματικών περιστατικών και των εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής απαιτούμενων ενεργειών, καθώς και ενόψει των ανωτέρω εμποδίων που αντιμετώπισε η αναθέτουσα αρχή και των δεδομένων που έπρεπε να συνεκτιμηθούν για την επίτευξη της υλοποίησης του μείζονος σπουδαιότητας ημιτελούς έργου, μετά και τη διάλυση της αρχικής εργολαβίας.

21. Με τον δεύτερο λόγο προσφυγής, τις ασκηθείσες παρεμβάσεις και τα υπομνήματα των παρεμβαινόντων προβάλλεται ότι το απρόβλεπτο φαινόμενο της απογύμνωσης της βλάστησης και της πάσης φύσεως φυτικής γαίας στην περιοχή της διευθέτησης του ρέματος Κόρμπι, που προήλθε από την πυρκαγιά του Ιουνίου 2022, είχε ως συνέπεια να αλλοιωθούν και να υποβαθμιστούν βίαια και αιφνιδιαστικά οι γεωλογικές συνθήκες της περιοχής, καθώς και να αλλοιωθούν επί τα χείρω οι ανάγκες αντιπλημμυρικής προστασίας, δοθέντος ότι η αλλοίωση αυτή των γεωλογικών συνθηκών, καθώς και οι ημιτελείς εργασίες της παραληφθείσας διαλυμένης σύμβασης έχουν δημιουργήσει επείγοντα κίνδυνο για την ασφάλεια της ζωής και των περιουσιών των πολιτών της ευρύτερης περιοχής. Η άμεση αποκατάσταση των ημιτελών έργων και οι εργασίες θωράκισης του πληγέντος από την πυρκαγιά μετώπου παρίστανται στην παρούσα χρονική στιγμή απολύτως επείγουσες, καθόσον παρουσιάστηκαν στην περιοχή πλημμυρικά φαινόμενα και

ζημιές στις περιουσίες κατοίκων, μολονότι έχουν σημειωθεί μόνο μεσαίας κλίμακας βροχοπτώσεις. Συνεπώς, υπάρχει κίνδυνος πλημμυρικών φαινομένων και από μεσαίου μεγέθους βροχές όπως αυτές της 25^{ης} και 26ης.1.2023, που δεν υπήρχε κατά τη διάρκεια της εκπόνησης των μελετών και της συμβασιοποίησης του αρχικού έργου, που αφορούσε την αντιμετώπιση μόνο έντονων βροχοπτώσεων. Υφίσταται δε κίνδυνος διακοπής της συγκοινωνίας κατά τη διάρκεια των βροχοπτώσεων και αδυναμίας παροχής βοήθειας στους κατοίκους σε περίπτωση έντονων καιρικών φαινομένων. Η κατάσταση αυτή χρήζει ταχείας αντιμετώπισης με άμεση έναρξη εργασιών, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος έκθεσης των εν γένει διαβιούντων στην περιοχή σε επικίνδυνα πλημμυρικά φαινόμενα. Επομένως, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης παρίσταται νόμιμη, καθώς υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης της εν λόγω πυρκαγιάς και της κατεπείγουσας ανάγκης για την αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων από συνήθους έντασης βροχοπτώσεις, που προκλήθηκαν από αυτή καθ' αυτή την πυρκαγιά.

22. Ο λόγος αυτός πρέπει να γίνει δεκτός, καθόσον το απρόβλεπτο και έκτακτο γεγονός της πυρκαγιάς του Ιουνίου 2022 είχε ως συνέπεια να αλλοιωθούν και να υποβαθμιστούν βίαια και αιφνιδιαστικά οι γεωλογικές συνθήκες της περιοχής, η αλλοίωση δε αυτή, σε συνδυασμό με τις παραληφθείσες ημιτελείς εργασίες της διαλυθείσας εργολαβίας κατασκευής του επίμαχου έργου έχει προκαλέσει άμεσο κίνδυνο για την ασφάλεια όσων διαβιούν στην ευρύτερη περιοχή που διαρρέεται από το ρέμα Κόρμπι. Η άμεση ολοκλήρωση των ημιτελών εργασιών για την αποκατάσταση και θωράκιση του πληγέντος από την πυρκαγιά μετώπου παρίσταται στην παρούσα χρονική στιγμή απολύτως επείγουσα, καθώς υπάρχει κίνδυνος πλημμυρικών φαινομένων και από μεσαίου μεγέθους βροχοπτώσεις όπως αυτές της 25^{ης} και 26ης.1.2023, ο οποίος (κίνδυνος) δεν υπήρχε κατά τη διάρκεια εκπόνησης των σχετικών μελετών και συμβασιοποίησης του αρχικού έργου, που αφορούσε την αντιμετώπιση μόνο έντονων βροχοπτώσεων. Η κατάσταση αυτή, επομένως, χρήζει ταχείας αντιμετώπισης με άμεση έναρξη εργασιών, προκειμένου να αποφευχθούν οι προαναφερόμενοι κίνδυνοι από πλημμυρικά φαινόμενα. Για την αντιμετώπιση της επείγουσας αυτής ανάγκης

ορθώς κρίθηκε από την αναθέτουσα αρχή ως αναγκαία η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, καθώς αυτή δεν θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί με τη διαδικασία με συντετμημένες προθεσμίες του άρθρου 27 του ν.4412/2016, διότι η προβλεπόμενη στο άρθρο αυτό δυνατότητα σύντμησης προθεσμιών αφορά μόνον στις προθεσμίες για την υποβολή προσφορών, χωρίς πάντως να διασφαλίζει την οικονομία και της λοιπής διαδικασίας που απαιτείται για την ολοκλήρωση ενός ανοικτού διαγωνισμού. Τέλος, η κατεπείγουσα ανάγκη θωράκισης του πληγέντος από την πυρκαγιά μετώπου όσον το δυνατόν συντομότερα υπαγορεύεται και από τα πλημμυρικά φαινόμενα που επέφερε στην περιοχή γύρω από το ρέμα η πρόσφατη κακοκαιρία «DANIEL», όπως φαίνεται στο προσκομισθέν από την αναθέτουσα αρχή φωτογραφικό υλικό.

23. Με τον τρίτο λόγο προσφυγής, τις ασκηθείσες παρεμβάσεις και τα υπομνήματα των παρεμβαινόντων προβάλλεται ότι το ελεγχόμενο έργο σε καμιά περίπτωση δεν εξυπηρετεί πάγια και διαρκή ανάγκη, αλλά κατέστη επείγον και αναγκαίο για την αποσόβηση κινδύνου που εμφανίστηκε στα τέλη Ιανουαρίου του έτους 2023. Συγκεκριμένα, η ανάγκη για προστασία από συνήθη καιρικά φαινόμενα δημιουργήθηκε συνεπεία της πυρκαγιάς του Ιουνίου 2022 και της αλλοίωσης της ροής των υδάτινων μαζών που δημιουργήθηκε και παρατηρήθηκε την ήπια χειμερινή περίοδο του Ιανουαρίου 2023 και η οποία προξένησε -για πρώτη φορά- ζημιές. Η καθυστέρηση εκτέλεσης των εργασιών θα προκαλέσει τον κίνδυνο περαιτέρω αλλοίωσης των εδαφολογικών συνθηκών, αχρήστευση των υφιστάμενων επικαιροποιημένων μελετών, περαιτέρω αύξηση του προϋπολογισμού του έργου και διακινδύνευση για μεγαλύτερο διάστημα της ασφάλειας και της περιουσίας των κατοίκων από συνήθη καιρικά φαινόμενα. Ενόψει αυτών, οι εξεταζόμενες εργασίες δεν καλύπτουν και δεν συσχετίζονται με τις πάγιες και διαρκείς εργασίες συντηρήσεων. Η δε αναθέτουσα αρχή, την αντιπλημμυρική προστασία της συγκεκριμένης περιοχής από έντονα καιρικά φαινόμενα, την είχε δημοπρατήσει, όπως παγίως πράττει, με ανοικτή διαδικασία, με βάση τις υφιστάμενες προ της πυρκαγιάς γεωλογικές συνθήκες και τις συνήθειες αντιπλημμυρικές ανάγκες, οι οποίες όμως αλλοιώθηκαν βίαια και αιφνίδια. Επομένως, το εξεταζόμενο έργο αφορά στην αποκατάσταση συγκεκριμένης

περιοχής της οποίας οι εδαφολογικές συνθήκες υποβιβάστηκαν αιφνιδιαστικά εξαιτίας πυρκαγιάς, με αποτέλεσμα να απαιτείται άμεση αντιπλημμυρική θωράκιση από συνήθη και όχι έντονα καιρικά φαινόμενα, πριν από τον επικείμενο χειμώνα. Αυτά ευρίσκονται ήδη σε γνώση των προσκληθέντων στη διαγωνιστική διαδικασία και του ανακηρυχθέντος αναδόχου, οι οποίοι, μέσω των οικονομικών προσφορών τους, αποδέχθηκαν, κατά την κατασκευή του έργου, τους κινδύνους της υφιστάμενης κατάστασης και θα φέρουν τον κίνδυνο ολοκλήρωσης του έργου εγκαίρα και την υποχρέωση άμεσης θωράκισης της περιοχής και εφαρμογής των εγκεκριμένων μελετών. Συναφώς, συντρέχουν και λόγοι υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος για την άμεση έναρξη των εργασιών και τη θωράκιση της περιοχής πριν από την επικείμενη χειμερινή περίοδο, λαμβανομένου υπόψη ότι έχει ήδη ανακηρυχθεί ανάδοχος, ο οποίος είναι σε θέση στο διάστημα των τεσσάρων μηνών που μεσολαβεί έως την έναρξη της χειμερινής περιόδου να προβεί σε όλες τις προπαρασκευαστικές εργασίες θωράκισης του έργου. Εξάλλου, οι εργασίες θωράκισης της περιοχής από συνήθεις βροχοπτώσεις δεν δύνανται να διαχωριστούν και να αποτελέσουν διακριτό αντικείμενο από τις εργασίες αντιπλημμυρικής προστασίας από έντονα καιρικά φαινόμενα. Τυχόν δε αποσπασματική δημοπράτηση με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης μέρους των εργασιών είναι τεχνικά ανέφικτη και θα οδηγούσε σε εμβλωματική υλοποίηση μη άρτιων, μη λειτουργικών και αποσπασματικών ποσοτήτων εργασιών, οι οποίες δεν θα διασφάλιζαν την υλοποίηση του έργου, αλλά θα έθεταν σε κίνδυνο την αρτιότητα και λειτουργικότητά του, ενώ θα διατηρείτο ο κίνδυνος της εκδήλωσης νέων πλημμυρικών φαινομένων και της εκ νέου αλλοίωσης της κατάστασης που έχει ληφθεί υπόψη ως υφιστάμενη. Επίσης, θα οδηγούσε αφενός στην εγκατάσταση διαφορετικών αναδόχων στην ίδια περιοχή του έργου και αφετέρου στην αλληλοεμπλοκή εργασιών και καθυστέρηση υλοποίησης της αντιπλημμυρικής προστασίας. Περαιτέρω, η θωράκιση της περιοχής από μεσαίου επιπέδου βροχοπτώσεις δεν αποτελεί έργο που αφορά μετατόπιση φερτών υλικών και βλάστησης, όπως εσφαλμένα υπολαμβάνει η πληττόμενη πράξη. Ακόμη κι αν ελάμβανε χώρα τέτοιου είδους ενέργεια, αυτή θα ήταν αλυσιτελής, καθόσον τα πλημμυρικά φαινόμενα του Ιανουαρίου 2023 δεν προκλήθηκαν από φερτά υλικά

αλλά από την αλλαγή της ροής των υδάτινων μαζών λόγω απουσίας βλάστησης που θα συγκρατούσε τα νερά της βροχής. Η αντιμετώπιση συνεπώς του υφιστάμενου άμεσου και επείγοντος κινδύνου εξυπηρετείται από την άμεση έναρξη του συγκεκριμένου αντιπλημμυρικού έργου ως ενιαίου συνόλου, άλλως το έργο δεν θα είναι λειτουργικό και δεν θα επιτελέσει τον σκοπό του. Εξάλλου, το διάστημα των εικοσιτεσσάρων μηνών διάρκειας της σύμβασης είναι το απώτατο χρονικό όριο υλοποίησης των εργασιών, ενώ η θωράκιση επιτυγχάνεται σταδιακά από τους πρώτους μήνες κατασκευής του έργου, κατά τους οποίους σε κάθε περίπτωση ο ανάδοχος έχει τον κίνδυνο αυτού και την ευθύνη να εξασφαλίσει τη θωράκιση της περιοχής. Τέλος, με τη 1213/30.5.2023 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Π.Α. εγκρίθηκαν τα Πρακτικά για τις προεκτιμήσεις ζημιών των επιταχθέντων ακινήτων, που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την εκτέλεση του έργου, ενώ με την 5216/2022 απόφαση του Εφετείου Αθηνών, παρασχέθηκε η άδεια στην Π.Α. να πραγματοποιήσει εργασίες πριν από τον προσδιορισμό και την καταβολή αποζημίωσης στα αναφερόμενα στην απόφαση αυτή ακίνητα, που είχαν απαλλοτριωθεί αναγκαστικά για την κατασκευή του έργου.

24. Ο λόγος αυτός πρέπει κατά πλειοψηφία να γίνει δεκτός ως βάσιμος, καθόσον το έκτακτο και απρόβλεπτο γεγονός της πυρκαγιάς του Ιουνίου 2022 οδήγησε στην αλλοίωση των εδαφολογικών συνθηκών και στην ανάγκη επανεκτίμησης των υφιστάμενων δεδομένων και άμεσης αντιμετώπισης της νέας κατάστασης, η οποία επέφερε καθεστώς επαυξημένης διακινδύνευσης της ασφάλειας στην περιοχή. Η φυσική αυτή καταστροφή, ήτοι η μεταβολή των γεωλογικών συνθηκών της περιοχής, η οποία είναι δυνατόν πλέον να προκαλέσει σοβαρούς κινδύνους, ακόμα και με μέτριας έντασης βροχοπτώσεις, λόγω της ταχύτητας εισβολής των υδάτων και των φερτών υλικών στον ευρύτερο δομημένο ιστό, συνετέλεσε αιτιωδώς στη μεταβολή του σχεδιασμού δημοπράτησης του έργου. Σε κάθε περίπτωση, άλλωστε, ο τυχόν προϋφιστάμενος προγραμματισμός για την υλοποίηση ενός έργου δεν αναιρεί τη νομιμότητα της ανάθεσής του με προσφυγή στην εξαιρετική αυτή διαδικασία, όπως εσφαλμένα υπολαμβάνει το Κλιμάκιο, εφόσον επισυμβούν απρόβλεπτα γεγονότα, τα οποία καθιστούν επιτακτική την ανάγκη για ταχύτατη κατασκευή του (βλ. ΕλΣυν Τμ. Έβδομο

575/2022, 1280/2022). Και τούτο ανεξαρτήτως του ότι παρεχόταν πάντως η δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή, βάσει του άρθρου 160 παρ. 12 του ν. 4412/2016, κατόπιν της διάλυσης της αρχικής εργολαβίας και της απόρριψης της πρόσκλησης για τη σύναψη της σύμβασης από τους δύο επόμενους μειοδότες, να προσφύγει κατά την κρίση της σε διαδικασία διαπραγμάτευσης για την ολοκλήρωση του έργου. Η καταστροφική όμως πυρκαγιά της 4^{ης} Ιουνίου 2022 συνιστά, όπως αναφέρθηκε, αντικειμενικά έκτακτο και απρόβλεπτο γεγονός και στοιχειοθετεί νέα κατεπείγουσα συνθήκη εκτέλεσης των επίμαχων αντιπλημμυρικών έργων της ελεγχόμενης σύμβασης για την άμεση αντιμετώπιση νέων και καταστροφικών πλημμυρικών φαινομένων αιτιωδώς συνδεδεμένων με τη μορφολογική αλλοίωση της περιοχής του ρέματος. Η διαφορετική αυτή συνθήκη οδήγησε και στην από 8.6.2013 επικαιροποίηση της μελέτης και των τευχών δημοπράτησης, ώστε να συμπεριλάβουν τα νέα δεδομένα για την αντιπλημμυρική προστασία από τις βροχοπτώσεις μεσαίου μεγέθους και την προσαρμογή των νέων εργασιών, πέραν των ήδη εκτελεσθεισών από την προηγούμενη ανάδοχο. Άλλωστε, οι μεταβολές αυτές στη γεωμορφολογία απαιτούν συνεκτική και όχι αποσπασματική αντιμετώπιση, ώστε να διασφαλίζεται η έγκαιρη υλοποίηση ενός άρτιου και λειτουργικού έργου και η αποφυγή εκ νέου επιδείνωσης της υφιστάμενης γεωμορφολογικής κατάστασης λόγω αναγκαίων μεν πλην όμως όλως πρόχειρων εργασιών, κατά τα προαναφερθέντα, ενώ τυχόν δραστηριοποίηση διαφορετικών αναδόχων στην ίδια περιοχή του έργου θα προκαλούσε περαιτέρω δυσχέρειες στην ομαλή εξέλιξη του έργου και καθυστέρηση υλοποίησης της αντιπλημμυρικής προστασίας. Εξάλλου, αν δεν επιλεγόταν η προσφυγή στην εξαιρετική αυτή διαδικασία ανάθεσης, η οποία αποτελεί κατά τεκμήριο την ταχύτερη διαδικασία ανάδειξης αναδόχου ακόμα και από αυτή των συντεταγμένων προθεσμιών, θα υπήρχε κίνδυνος καθυστέρησης με περαιτέρω επιδείνωση των συνθηκών και ανάγκη εκ νέου τροποποίησης της ήδη επικαιροποιημένης μελέτης, με κίνδυνο επέκτασης του αντικειμένου του έργου και αύξησης του προϋπολογισμού του. Συναφώς, με το 1090052/12.9.2023 έγγραφο του Προϊσταμένου της Δ.Τ.Ε. της Π.Ε.Α.Α. βεβαιώνεται ότι «η επικαιροποιημένη μελέτη της υπό ανάθεσης σύμβασης δεν αποσκοπεί στην κάλυψη των παγίων

αναγκών (στην οποία αποσκοπούσε η αρχικώς ανατεθείσα σύμβαση), αλλά ειδικά στην διαχείριση των συνεπειών της πυρκαγιάς, οι οποίες έθεσαν έναν νέο και αυξημένο πλημμυρικό κίνδυνο εξαιτίας ακριβώς της αλλοίωσης των υδρολογικών συνθηκών της περιοχής».

25. Μειοψήφησε η εισηγήτρια Σύμβουλος Αγγελική Πανουτσακοπούλου, η οποία διατύπωσε την άποψη ότι ενόψει του αντικειμένου του έργου, που συνίσταται στη συνέχεια της κατασκευής του έργου διευθέτησης του ρέματος Κόρμπι, μήκους 2.840 μ περίπου δημοπρατηθέντος το έτος 2017, του ύψους της προϋπολογιζόμενης δαπάνης του, επαυξηθείσας κατά τα προαναφερθέντα, καθώς και της διάρκειας της εκτέλεσής του, η υπό κρίση ανάθεση αφορά σε κατασκευή έργου υποδομής προς αντιμετώπιση διαχρονικών αναγκών της περιοχής, χωρίς να περιορίζεται στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο για την αντιμετώπιση της επικαλούμενης κατεπείγουσας ανάγκης και την αποσόβηση επαπειλούμενων εξ αυτής κινδύνων, κατά τα ειδικότερα διαπιστωθέντα και από το Κλιμάκιο με την υπό ανάκληση πράξη του. Επομένως, η ανάθεση του επίμαχου έργου μέσω διαπραγμάτευσης, η οποία συνιστά όλως εξαιρετική διαδικασία και η δυνατότητα προσφυγής στην οποία επιβάλλεται να ερμηνεύεται συσταλτικά, δεν αποτελεί, στην υπό κρίση υπόθεση, το πλέον πρόσφορο μέτρο, κατά τις επιταγές του εφαρμοστέου δικαίου, για την αντιμετώπιση της επικαλούμενης από την προσφεύγουσα ανάγκης, η οποία ναι μεν καθιστά επιτακτική την εκτέλεση του επίμαχου έργου ως μία μόνιμη λύση για την υπάρχουσα δυσμενή κατάσταση στην περιοχή, όχι όμως με την επιλεγείσα από την αναθέτουσα αρχή διαδικασία, που επιτρέπεται μόνο για τη στοχευμένη αντιμετώπιση κατεπείγουσας ανάγκης, με εξειδικευμένες και περιορισμένες στο απολύτως αναγκαίο μέτρο εργασίες για την άμεση θεραπεία της εν λόγω ανάγκης (πρβλ ΕλΣυν Ολ 304, 1100/2023, 1306, 1307, 1309/2022, Έβδομο Τμήμα 537, 1149/2023, 733,734, 1849/2022). Η γνώμη αυτή δεν εκράτησε.

26. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, το Τμήμα κρίνει κατά πλειοψηφία ότι στην υπό κρίση υπόθεση συντρέχουν οι σωρευτικά απαιτούμενες προϋποθέσεις της περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν.4412/2016 για την προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση

προκήρυξης, και, επομένως, νομίμως ανατέθηκε με την εν λόγω διαδικασία από την Περιφέρεια Αττικής στην εταιρεία «ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΡΓΩΝ Α.Ε.» η εκτέλεση του έργου με τίτλο «ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΡΕΜΑΤΟΣ ΚΟΡΜΠΙ ΑΠΟ Λ. ΒΑΡΗΣ – ΚΟΡΩΠΙΟΥ ΜΕΧΡΙ ΕΚΒΟΛΗ». Κατόπιν αυτών, πρέπει να γίνουν δεκτές η κρινόμενη προσφυγή και οι υπέρ αυτής ασκηθείσες παρεμβάσεις και να ανακληθεί η προσβαλλόμενη 452/2023 πράξη του Ε΄ Κλιμακίου (Γ΄ Θερινό Τμήμα) του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την από 25.8.2023 (ΑΒΔ 2750/25.8.2023) προσφυγή της Περιφέρειας Αττικής και τις υπέρ αυτής ασκηθείσες παρεμβάσεις του Δήμου Βάρης Βούλας Βουλιαγμένης και της εταιρείας «ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΡΓΩΝ Α.Ε.».

Ανακαλεί την 452/2023 πράξη του Ε΄ Κλιμακίου (Γ΄ Θερινό Τμήμα) του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κρίνει ότι δεν κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης μεταξύ της Περιφέρειας Αττικής και της εταιρείας «ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΡΓΩΝ Α.Ε.» για την εκτέλεση του έργου με τίτλο «ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΡΕΜΑΤΟΣ ΚΟΡΜΠΙ ΑΠΟ Λ. ΒΑΡΗΣ – ΚΟΡΩΠΙΟΥ ΜΕΧΡΙ ΕΚΒΟΛΗ», αντίγραφο του οποίου σε ηλεκτρονική μορφή, συνημμένο στην παρούσα, τηρείται στη Γραμματεία του Δικαστηρίου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 15 Σεπτεμβρίου 2023.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΝΟΥΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΠΕΛΑΓΙΑ ΚΡΗΤΙΚΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου
στις 29 Σεπτεμβρίου 2023.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΠΕΛΑΓΙΑ ΚΡΗΤΙΚΟΥ

Για την ακρίβεια
Αθήνα 2-10-23
Η Γραμματέας του Εβδομού Τμήματος
του Ελεγκτικού Συνεδρίου

ΠΕΛΑΓΙΑ Ι. ΚΡΗΤΙΚΟΥ

POSTAGE
PAID
BY
THE
UNITED STATES
POSTAL SERVICE
PERMIT NO. 100
NEW YORK, N.Y.

REGISTERED MAIL